WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 5 marca 2009 r.*

W sprawie C-222/07

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunal Supremo (Hiszpania) postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 3 maja 2007 r., w postępowaniu:

Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)

przeciwko

Administración General del Estado,

przy udziale:

Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales,

* Język postępowania: hiszpański.

Radiotelevisión Española (RTVE),

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda)

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans (sprawozdawca), prezes izby, J.C. Bonichot, J. Makarczyk, P. Kūris i L. Bay Larsen, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 3 lipca 2008 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA) przez S. Muñoza Machado, abogado, oraz M. Cornejo Barranco, procuradora,

— w imieniu Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales przez A. Albaladejo oraz E. Klimta, abogados, oraz przez A. Blanco Fernándeza, procurador,

— w imieniu Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda) przez J. Suáreza Lozano oraz M. Benzala Medinę, abogados,

— w imieniu rządu hiszpańskiego przez N. Díaz Abadę, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu belgijskiego przez C. Pochet, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez A. Berenboom oraz A. Joachimowicz, avocats,

— w imieniu rządu greckiego przez E.M. Mamounę oraz O. Patsopoulou, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues'a oraz A.L. During, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu włoskiego przez I.M. Braguglię, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez F. Arenę, avvocato dello Stato,

— w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu polskiego przez P.T. Kozka, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez E. Montagutiego oraz przez R. Vidala Puiga i T. Scharfa, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Autorité de surveillance AELE przez B. Alterskjæra oraz L. Young, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 4 września 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 12 WE i 87 WE oraz art. 3 dyrektywy Rady 89/552/EWG z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej (Dz.U. L 298, s. 23), w brzmieniu zmienionym przez dyrektywę 97/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 czerwca 1997 r. (Dz.U. L 202, s. 60) (zwanej dalej „dyrektywą").

2 Wniosek ten został przedłożony w ramach postępowania wszczętego skargą Unión de Televisiones Comerciales Asociadas [stowarzyszenia zrzeszającego komercyjnych nadawców telewizyjnych] (zwanego dalej „UTECA") na dekret królewski nakładający

na operatorów telewizyjnych obowiązek przeznaczania, po pierwsze, 5% całkowitej kwoty ich przychodów za poprzedni rok na finansowanie europejskich długo- i krótkometrażowych filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych i po drugie, 60% tego finansowania na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych Królestwa Hiszpanii.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

3 Motyw dwudziesty szósty dyrektywy 89/552 przewiduje:

„[…] w celu opracowania bardziej aktywnej polityki wspierania danego języka państwa członkowskie mogą wprowadzić bardziej szczegółowe lub ostrzejsze [surowsze] zasady na podstawie kryteriów językowych, o ile będą one zgodne z zasadami Wspólnoty oraz nie będą dotyczyły retransmisji programów powstałych w innym państwie członkowskim".

4 Zgodnie z motywem siódmym dyrektywy 97/36:

„[…] wszelkie ramy legislacyjne dotyczące nowych usług audiowizualnych muszą być zgodne z zasadniczym celem niniejszej dyrektywy, którym jest stworzenie prawnych ram dla swobodnego przepływu usług".

5 Motyw czterdziesty czwarty dyrektywy 97/36 stanowi:

„[…] uznaniu państw członkowskich pozostawia się stosowanie do nadawców telewizyjnych podlegających ich kompetencji bardziej szczegółowych lub surowszych reguł w dziedzinach koordynowanych przez niniejszą dyrektywę, włącznie z, między innymi, regułami dotyczącymi osiągnięcia celów polityki językowej […]".

6 Motyw czterdziesty piąty dyrektywy 97/36 stanowi:

„[…] cel, jakim jest wspieranie produkcji audiowizualnej w Europie, może być osiągnięty w państwach członkowskich w ramach organizacji zajmującej się telewizyjną działalnością transmisyjną ich usług transmisyjnych, między innymi poprzez określenie misji interesu publicznego [ogólnego] niektórych organizacji zajmujących się telewizyjną działalnością transmisyjną, w tym obowiązku do znacznego pokrywania inwestycji w produkcję europejską".

7 Artykuł 3 ust. 1 dyrektywy przewiduje:

„Państwa członkowskie mogą ustanowić względem nadawców telewizyjnych podlegających ich kompetencji surowsze lub bardziej szczegółowe uregulowania w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą".

8 Artykuł 4 ust. 1 dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie zapewnią, wtedy gdy jest to możliwe do zrealizowania i za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy telewizyjni zarezerwowali utworom europejskim, w rozumieniu art. 6, większość łącznego czasu nadawania programu, z wyłączeniem czasu przeznaczonego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy, usług teletekstowych i telezakupy. Mając na uwadze odpowiedzialność nadawcy wobec odbiorców w zakresie informacji, edukacji, kultury oraz rozrywki, proporcja ta powinna być osiągana stopniowo, z zastosowaniem odpowiednich kryteriów".

9 Zgodnie z art. 5 dyrektywy:

„Państwa członkowskie zapewnią, wtedy gdy jest to możliwe do zrealizowania i za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy zarezerwowali co najmniej 10% czasu nadawania programu [z wyłączeniem czasu przeznaczonego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy, usług teletekstowych i telezakupy] lub wedle uznania państwa członkowskiego co najmniej 10% budżetu programowego dla utworów europejskich wyprodukowanych przez producentów niezależnych od nadawców. Mając na uwadze informacyjne, edukacyjne, kulturalne oraz rozrywkowe zadania nadawcy wobec odbiorców, proporcja ta będzie osiągana stopniowo, z zastosowaniem odpowiednich kryteriów; musi ona zostać osiągnięta także poprzez rezerwowanie odpowiedniego udziału dla utworów nowych, tzn. utworów nadawanych w okresie pięciu lat od daty ich produkcji".

Uregulowania krajowe

10 Real decreto 1652/2004 por el que se aprueba el Reglamento que regula la inversión obligatoria para la financiación anticipada de largometrajes y cortometrajes cinematográficos y películas para televisión, europeos y españoles (dekret królewski 1652/2004 zatwierdzający rozporządzenie dotyczące obowiązkowych inwestycji w prefinansowanie produkcji hiszpańskich i europejskich długo- i krótkometrażowych filmów kinowych oraz telewizyjnych) z dnia 9 lipca 2004 r. (BOE nr 174 z 20 lipca 2004 r., s. 26264) wykonywał w części hiszpańskie ustawodawstwo w dziedzinie telewizji i kinematografii. Na ustawodawstwo to składa się Ley 25/1994 por la que se incorpora al ordenamiento jurídico español la Directiva 89/552/CEE del Consejo, sobre la coordinación de disposiciones legales, reglamentarias y administrativas de los Estados miembros relativas al ejercicio de la actividad de radiodifusión televisiva (ustawa 25/1994 implementująca do prawa hiszpańskiego dyrektywę 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej) z dnia 12 lipca 1994 r. (BOE nr 166 z 13 lipca 1994 r., s. 22342), w brzemieniu zmienionym przez ustawę 22/1999 z dnia 7 czerwca 1999 r. (BOE nr 136 z 8.6.1999), a następnie przez drugie dodatkowe postanowienie Ley 15/2001 de fomento y promoción de la cinematografía y el sector audiovisual (ustawy 15/2001 o rozwoju i promocji kinematografii i sektora audiowizualnego) z dnia 9 lipca 2001 r. (BOE nr 164 z dnia 10 lipca 2001 r., s. 24904).

11 Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy 25/1994, w brzmieniu zmienionym przez ustawę 22/1999:

„1. Operatorzy telewizyjni mają obowiązek przeznaczenia 51% rocznego czasu antenowego na emisję europejskich utworów audiowizualnych.

Dla wypełnienia tego obowiązku mają oni obowiązek przeznaczenia każdego roku przynajmniej 5% całkowitej kwoty przychodów za poprzedni rok budżetowy, wynikającej z zapisów rachunku obrotowego, na finansowanie europejskich długometrażowych filmów kinowych i telewizyjnych".

12 W konsekwencji zmian wprowadzonych przez drugie dodatkowe postanowienie ustawy 15/2001 art. 5 ust. 1 akapit drugi tej ustawy został zastąpiony przez następujące uregulowanie:

„Operatorzy telewizyjni, którzy odpowiedzialni są za wydawanie w kanałach telewizyjnych, w których programach znajdują się wyprodukowane ostatnio długometrażowe filmy kinowe, tj. filmy starsze niż 7 lat licząc od daty ich produkcji, zobowiązani są przeznaczać każdego roku przynajmniej 5% całkowitej kwoty przychodów za poprzedni rok budżetowy, wynikającej z zapisów rachunku obrotowego, na prefinansowanie europejskich długo- i krótkometrażowych filmów kinowych oraz telewizyjnych, włączając w to przypadki określone w art. 5 ust. 1 ustawy o rozwoju i promocji kinematografii i sektora audiowizualnego. 60% tego finansowania winno być wykorzystane na produkcje, których oryginalnym językiem jest którykolwiek z urzędowych języków Hiszpanii.

Dla tych celów „filmy wyprodukowane dla telewizji" oznaczać będą utwory audiowizualne o podobnej charakterystyce co kinowe filmy długometrażowe, tj. jednostkowe utwory dłuższe niż 60 minut posiadające zakończenie, różniące się jednak tym, że ich komercyjne wykorzystanie nie obejmuje pokazów kinowych; a „wpływy z obrotu" oznaczać będą wpływy z emisji i prowadzenia kanału telewizyjnego lub kanałów, w stosunku do których powstaje ten obowiązek, a które wynikają z podlegających audytowi zapisów rachunku obrotowego.

Po konsultacji z wszystkimi zainteresowanymi sektorami rząd może przyjąć rozporządzenia określające długość, jaką winien mieć film dla uznania go za film telewizyjny".

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

13 UTECA wniosła do hiszpańskiego Tribunal Supremo skargę na dekret królewski nr 1652/2004. W skardze zażądała stwierdzenia niemożliwości zastosowania tego dekretu oraz przepisów ustawowych, na których podstawie został wydany, podnosząc, że ustanowiony przez nie obowiązek inwestowania narusza nie tylko niektóre postanowienia konstytucji hiszpańskiej, ale również niektóre przepisy prawa wspólnotowego.

14 Żądaniu UTECA sprzeciwiają się Administración General del Estado (hiszpańska administracja państwowa), Federación de Asociaciones de Productores Audiovisuales Españoles (federacja stowarzyszeń hiszpańskich producentów audiowizualnych), a także Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (organizacja zbiorowego zarządzania prawami producentów audiowizualnych); te ostatnie interweniowały w obronie ważności zaskarżonych przepisów.

15 W tych okolicznościach Tribunal Supremo, mając wątpliwości dotyczące, po pierwsze, zakresu marginesu swobody, jakim dysponują państwa członkowskie dla wprowadzenia surowszych przepisów w dziedzinach koordynowanych przez dyrektywę, w szczególności w związku z jej art. 3 ust. 1 oraz, po drugie, zgodności z art. 12 WE i 87 WE obowiązku przeznaczenia 60% obowiązkowego finansowania na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych Królestwa Hiszpanii, postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnym:

„1) Czy art. 3 dyrektywy […] pozwala państwom członkowskim nałożyć na operatorów telewizyjnych obowiązek przeznaczania procentu przychodu operacyjnego na prefinansowanie europejskich filmów [kinowych] i telewizyjnych?

2) W razie udzielenia na poprzednie pytanie odpowiedzi twierdzącej: czy krajowy środek, który oprócz wprowadzenia obowiązku prefinansowania, o którym mowa powyżej, przewiduje, że 60% tego obowiązkowego finansowania przeznaczone ma być na utwory, których językiem oryginału jest hiszpański, jest zgodny z wyżej wspomnianą dyrektywą i z art. 12 WE w związku z innymi szczególnymi unormowaniami, do których to ostatnie postanowienie się odnosi?

3) Czy obowiązek nałożony przez środek krajowy na operatorów telewizyjnych polegający na tym, że ci ostatni muszą przeznaczyć procent [swo]ich przychodów operacyjnych na prefinansowanie filmów [kinowych], gdzie 60% tej kwoty musi być w szczególności przeznaczone na filmy, których językiem oryginału jest hiszpański, głównie produkowane przez hiszpański przemysł filmowy, stanowi pomoc państwa na rzecz tego przemysłu w rozumieniu art. 87 WE?".

W przedmiocie pytań pierwszego i drugiego

16 W pytaniu pierwszym i drugim, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd krajowy pyta w istocie, czy dyrektywa, a w szczególności jej art. 3, oraz art. 12 WE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie podjęciu przez państwo członkowskie środka takiego jak środek sporny w postępowaniu przed sądem krajowym, zobowiązującego operatorów telewizyjnych do przeznaczania 5% swoich przychodów na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, i dokładniej 60% z tych 5% na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego.

17 Po pierwsze, należy stwierdzić, że dyrektywa nie zawiera żadnego przepisu regulującego kwestię zakresu, w jakim państwo członkowskie może nałożyć na operatorów telewizyjnych obowiązek przeznaczania części ich przychodów na prefinansowanie europejskich filmów kinowych i telewizyjnych, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego. W szczególności art. 4 i 5 tej dyrektywy nie dotyczą takiej sytuacji.

18 Po drugie art. 3 ust. 1 tej dyrektywy daje państwom członkowskim możliwość wprowadzenia względem nadawców telewizyjnych podlegających ich kompetencji bardziej szczegółowych lub surowszych przepisów w dziedzinach nią objętych. Jednakże kompetencja ta powinna być wykonywana z poszanowaniem podstawowych swobód zagwarantowanych przez traktat WE (zob. podobnie wyroki: z dnia 28 października 1999 r. w sprawie C-6/98 ARD, Rec. s. I-7599, pkt 49; z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie C-500/06 Corporación Dermoestética, Zb.Orz. s. I-5785, pkt 31).

19 W końcu należy przypomnieć, że dyrektywa nie zmierza ku pełnej harmonizacji przepisów dotyczących objętych nią dziedzin, lecz przewiduje jedynie minimalne zasady dla utworów emitowanych przez Wspólnotę Europejską i przeznaczonych do odbioru na jej terytorium (zob. podobnie wyrok z dnia 9 lutego 1995 r. w sprawie C-412/93 Leclerc-Siplec, Rec. s. I-179, pkt 29 i 44; jak również wyrok z dnia 9 lipca 1997 r. w sprawach połączonych od C-34/95 do C-36/95 De Agostini i TV-Shop, Rec. s. I-3843, pkt 3).

20 Wynika z tego, że niezależnie od tego, czy podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak ten w postępowaniu przed sądem krajowym, należy do dziedzin objętych przez dyrektywę, czy nie, państwa członkowskie zachowują co do zasady kompetencję do przyjęcia tego środka, pod warunkiem że państwa te respektuje podstawowe swobody gwarantowane przez traktat.

21 W tych okolicznościach należy zbadać, czy środek ten respektuje te podstawowe swobody.

22 Jeżeli chodzi o środek podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak środek sporny w postępowaniu przed sądem krajowym, zobowiązujący operatorów telewizyjnych do przeznaczania 5% swoich przychodów na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, akta przedstawione Trybunałowi nie zawierają żadnego dowodu mogącego obiektywnie uzasadnić, że środek ten stanowi w praktyce ograniczenie jednej ze swobód podstawowych gwarantowanych przez traktat.

23 Ponadto należy podkreślić, że z łącznej lektury motywów siódmego i czterdziestego piątego dyrektywy 97/36 wynika, że jej głównym celem jest stworzenie ram prawnych dla swobodnego przepływu usług, przy czym jednocześnie pojawia się w szczególności wzmianka o celu „wspierania produkcji audiowizualnej w Europie", który to cel może być osiągnięty między innymi poprzez określenie „obowiązku […] znacznego pokrywania inwestycji w produkcję europejską".

24 Natomiast jeżeli chodzi o podjęty przez państwo członkowskie to ponieważ środek, taki jak środek sporny w postępowaniu przed sądem krajowym, dotyczy obowiązku przeznaczania na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego 60% z 5% przychodów przeznaczonych na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, to stanowi on, jak podniosła rzecznik generalna w pkt 78–87 swojej opinii, ograniczenie większej ilości swobód podstawowych, mianowicie swobody świadczenia usług, swobody przedsiębiorczości, swobody przepływu kapitału i swobody przepływu pracowników.

25 Jednocześnie takie ograniczenie gwarantowanej w traktacie podstawowej swobody może być uzasadnione, o ile odpowiada nadrzędnym względom interesu ogólnego, jeżeli jest odpowiednie do tego, by zapewnić osiągnięcie zamierzonego celu i nie wykracza poza to, co niezbędne do jego osiągnięcia (wyrok z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie C-250/06 United Pan-Europe Communications Belgium i in., Zb. Orz. s. I-11135, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).

26 Zdaniem rządu hiszpańskiego środek sporny w postępowaniu przed sądem krajowym jest oparty na względach kulturowych, polegających na ochronie wielojęzyczności w Hiszpanii.

27 W tym kontekście należy przypomnieć, że Trybunał uznał za nadrzędny wzgląd interesu publicznego zamierzony przez państwo członkowskie cel polegający na ochronie i promowaniu jednego ze swoich języków urzędowych lub większej ich liczby (zob. podobnie wyrok z dnia 28 listopada 1989 r. w sprawie C-379/87 Groener, Rec. s. 3967, pkt 19; a także ww. wyrok w sprawie United Pan-Europe Communications Belgium i in., pkt 43).

28 Jak podniosła rzecznik generalna w pkt 91 swojej opinii, tego rodzaju cel został również uznany przez prawodawcę wspólnotowego za zgodny z prawem, na co wskazują także motyw dwudziesty szósty dyrektywy 89/552 i motyw czterdziesty czwarty dyrektywy 97/36.

29 Tymczasem ponieważ podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, zobowiązuje do inwestowania w filmy kinowe oraz telewizyjne, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego, jest on zatem odpowiedni dla zagwarantowania realizacji tego celu.

30 Podobnie w okolicznościach sprawy przed sądem krajowym nie wydaje się, aby tego rodzaju środek wykraczał poza to, co niezbędne do osiągnięcia tego celu.

31 Otóż zobowiązując operatorów telewizyjnych do przeznaczania na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego 60% z 5% ich przychodów przeznaczonych na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, środek podjęty przez państwo członkowskie, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, dotyczy, koniec końców, 3% przychodów tych operatorów. Akta przedstawione Trybunałowi nie zawierają zatem żadnego dowodu pozwalającego stwierdzić, że procent ten jest nieproporcjonalny w stosunku do celu, którego osiągnięcie zostało zamierzone.

32 Ponadto wbrew temu, co twierdzi Komisja Wspólnot Europejskich, środek podjęty przez państwo członkowskie, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu, z tego tylko powodu, że nie przewiduje on kryteriów umożliwiających zaklasyfikowanie odnośnych utworów jako „dobra kultury".

33 Otóż jako że język i kultura są silnie ze sobą związane, co przypomina w szczególności konwencja Unesco w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, przyjęta na konferencji generalnej Unesco w dniu 20 października 2005 r. w Paryżu i zatwierdzona w imieniu Wspólnoty decyzją Rady 2006/515/WE z dnia 18 maja 2006 r. (Dz.U. L 201, s. 15), która w czternastym akapicie swojej preambuły stanowi, że „różnorodność językowa jest podstawowym elementem różnorodności kulturowej", nie można uważać, że celowi zamierzonemu przez państwo członkowskie, polegającemu na ochronie i promowaniu jednego ze swoich języków urzędowych lub większej ich liczby, aby mógł uzasadnić ograniczenie jednej ze swobód podstawowych gwarantowanych przez traktat, muszą towarzyszyć koniecznie inne kryteria kulturowe. Ponadto Komisja nie mogła sprecyzować w ramach niniejszego postępowania, jakie powinny być, konkretnie, te kryteria.

34 Podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu, z tego tylko powodu, że beneficjentami finansowania są głównie przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją filmową, mające siedzibę w tym państwie członkowskim.

35 W rzeczywistości, jak podniosła rzecznik generalna w pkt 110 swojej opinii, kryterium, którym posługuje się ten środek, jest kryterium językowe.

36 Otóż fakt, że kryterium to może przysparzać korzyść przedsiębiorstwom zajmujących się produkcją filmową, które pracują w języku określonym przez ten środek i które mogą zatem w praktyce pochodzić głównie z tego państwa członkowskiego, dla którego ten język stanowi język urzędowy, stanowi istotę zamierzonego celu. Sytuacja ta nie stanowi sama w sobie dowodu nieproporcjonalnego charakteru środka spornego w postępowaniu przed sądem krajowym, pod rygorem pozbawienia sensu uznania za nadrzędny wzgląd interesu ogólnego celu zamierzonego przez państwo członkowskie i polegającego na ochronie i promowaniu jednego lub większej ilości jego języków urzędowych.

37 W końcu, jeżeli chodzi o art. 12 WE, o którego wykładnię sąd krajowy również wnosi do Trybunału i który wyraża ogólną zasadę zakazu wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, należy przypomnieć, że przepis ten może być stosowany w sposób samodzielny jedynie w sytuacjach regulowanych przez prawo wspólnotowe, dla których traktat nie przewiduje szczególnego przepisu o zakazie dyskryminacji (wyrok z dnia 11 stycznia 2007 r. w sprawie C-40/05 Lyyski, Zb.Orz. s. I-99, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).

38 Tymczasem zasada niedyskryminacji jest wykonywana w dziedzinach swobodnego przepływu pracowników, swobody przedsiębiorczości, swobodnego przepływu usług i swobodnego przepływu kapitału odpowiednio przez art. 39 ust. 2 WE, art. 43 WE, art. 49 WE i art. 56 WE (zob. w odniesieniu do art. 39 ust. 2 WE ww. wyrok w sprawie Lyyski, pkt 34; w odniesieniu do art. 49 WE wyrok z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie C-289/02 AMOK, Rec. s. I-15059, pkt 26; w odniesieniu do art. 43 WE i 56 WE wyrok z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze i in., Zb.Orz. s. I-289, pkt 99).

39 Skoro z powyższego wynika, że podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, nie jest niezgodny z tymi postanowieniami traktatu, to nie jest on również niezgodny z art. 12 WE.

40 W konsekwencji na pytania pierwsze i drugie należy odpowiedzieć, że dyrektywa, a dokładniej jej art. 3, oraz art. 12 WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie podjęciu przez państwo członkowskie środka, takiemu jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, zobowiązującego operatorów telewizyjnych do przeznaczania 5% ich przychodów na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, i dokładniej 60% z tych 5% na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego.

W przedmiocie trzeciego pytania prejudycjalnego

41 W pytaniu trzecim sąd krajowy pyta w istocie, czy art. 87 WE należy interpretować w ten sposób, że podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, zobowiązujący operatorów telewizyjnych do przeznaczania 5% swoich przychodów na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, i dokładniej 60% z tych 5% na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego, stanowi pomoc państwa na rzecz przemysłu filmowego tego państwa członkowskiego.

42 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uznanie danego środka za pomoc wymaga, by spełnione były wszystkie przesłanki wymienione w art. 87 ust. 1 WE, mianowicie, po pierwsze, aby miała miejsce interwencja państwa lub przy użyciu zasobów państwowych; po drugie, aby interwencja ta była w stanie wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi; po trzecie, aby przyznawała beneficjentowi korzyść; po czwarte, aby zakłócała konkurencję lub groziła jej zakłóceniem (wyrok z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00 Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg, Rec. s. I-7747, pkt 74 i 75 i przytoczone tam orzecznictwo).

43 Ujmując rzecz bardziej szczegółowo, z orzecznictwa Trybunału wynika, że jedynie korzyści przyznane bezpośrednio lub pośrednio z zasobów państwowych są uznawane za pomoc w rozumieniu przepisu art. 87 ust. 1 WE. Rozróżnienie wprowadzone w tym postanowieniu pomiędzy pomocą „przyznawaną przez państwa członkowskie" i pomocą przyznawaną „przy użyciu zasobów państwowych" nie oznacza, że wszystkie przywileje udzielone przez państwo stanowią pomoc, niezależnie od tego, czy byłyby finansowane ze środków państwowych, czy też nie, ale ma na celu jedynie włączenie do tego pojęcia zarówno przywilejów przyznanych bezpośrednio przez państwo, jak również tych udzielanych za pośrednictwem organizacji publicznej lub prywatnej, wskazanej lub utworzonej przez to państwo (wyrok z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie C-379/98 PreussenElektra, Rec. s. I-2099, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 Otóż przywilej, który podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, przyznaje przemysłowi filmowemu

tego samego państwa członkowskiego, nie stanowi przywileju przyznanego bezpośrednio przez państwo lub za pośrednictwem organizacji publicznej lub prywatnej, wskazanej lub utworzonej przez to państwo.

45 W rzeczywistości przywilej ten wynika z ustawodawstwa powszechnego, nakładającego na operatorów telewizyjnych, należących zarówno do sektora publicznego, jak i prywatnego, obowiązek przeznaczania części swoich przychodów na prefinansowanie filmów kinowych oraz telewizyjnych.

46 Ponadto w zakresie, w jakim podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, stosuje się do operatorów telewizji publicznej, nie stanowi on odnośnego przywileju zależnego od kontroli tych operatorów sprawowanej przez władzę publiczną lub wytycznych udzielanych tym operatorom przez te same władze (zob. analogicznie wyrok z dnia 2 lutego 1988 r. w sprawach połączonych 67/85, 68/85 i 70/85 Kwekerij van der Kooy i in. przeciwko Komisji, Rec. s. 219, pkt 37).

47 W konsekwencji na trzecie pytanie prejudycjalne należy odpowiedzieć, że art. 87 WE należy interpretować w ten sposób, że podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, zobowiązujący operatorów telewizyjnych do przeznaczania 5% ich przychodów na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, i dokładniej 60% z tych 5% na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego, nie stanowi pomocy państwa na rzecz przemysłu filmowego tego państwa członkowskiego.

W przedmiocie kosztów

48 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) **Dyrektywę Rady 89/552/EWG z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej, w brzmieniu zmienionym przez dyrektywę 97/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 czerwca 1997 r., a dokładniej jej art. 3, oraz art. 12 WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie podjęciu przez państwo członkowskie środka, takiemu jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, zobowiązującego operatorów telewizyjnych do przeznaczania 5% ich przychodów na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, i dokładniej 60% z tych 5% na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego.**

2) **Artykuł 87 WE należy interpretować w ten sposób, że podjęty przez państwo członkowskie środek, taki jak sporny środek w postępowaniu przed sądem krajowym, zobowiązujący operatorów telewizyjnych do przeznaczania 5% ich przychodów na prefinansowanie europejskich filmów kinowych oraz filmów telewizyjnych, i dokładniej 60% z tych 5% na utwory, których językiem oryginału jest jeden z języków urzędowych tego państwa członkowskiego, nie stanowi pomocy państwa na rzecz przemysłu filmowego tego państwa członkowskiego.**

Podpisy